

Egyedül a műhelyben és a zenekar élén – bemutatkozik Szűts Tibor

A 6. nemzetközi Jacobus Stainer Hegedűkészítő Versenyen 3. díjat kapott Szűts Tibor hangszere. A versenyt a 2004-es Marschner Fesztivál keretein belül rendezték meg augusztus 22. és 27. között. Az értékelés elsősorban a hegedű kitűnő hangzását hangsúlyozta. Kiemelték a gondos kézműves munkát és azt, hogy a kis német műhelyben dolgozó mester kizárólag speciális faanyagot használ, ami csak a tenger szintje felett 1700 méterrel terem. A díjazott hangszerek egy hangversenyen is megszólaltak, hangjukat CD-felvétel is rögzíti.

Szűts Tibor 1947-ben született Esztergomban. Zenei tanulmányait szakiskolában majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán folytatta. 1970-ben szerzett diplomát, majd a Győri Filharmonikus Zenekar hegedűse, később koncertmestere lett. A hegedűkészítés mesterségét Szabadkán, Dudás Lajosnál tanulta. 1988-ig mellékfoglalkozásban javított vonóhangszereket. Tudását német mesterek műhelyében fejlesztette tovább és 1988-tól a németországi Bad Krozingenben, az ottani Johann Strauss zenekar vezetőjeként dolgozik.

– *Életrajzában azt olvasni, hogy Ön Dudás Lajosnál tanulta a hangszerkészítést Szabadkán. Milyen hangszerész-tradíciókra épülnek az ön mesterének szakmai ismeretei?*

– Mesterem, Dudás Lajos sokáig dolgozott Németországban és alapvetően a mittenwaldi iskola hagyományait követte. Tudatosan építette munkásságába az ottani követelményeket – precízen dolgozó mester volt, sokat adott a nagyon tiszta munkára. Berakásai, sarokformái, f-lyukai a tökéletes kézművességgel megmunkált anyag mintaképei lehetnek. Csigáit is aprólékosan megmunkálta – és mindezt a pontosságot, aprólékosságot másoktól is megkövetelte.

– *Hány évig dolgozott Dudás Lajos mellett?*

– Hat éven át dolgoztam mellette úgy, hogy állandó tartózkodási helyem Győr volt, ott voltam koncertmester. Kiváltottam a hangszerjavítói engedélyt is, közben időnként Szabadkára utaztam.

– *Mikor készítette első saját hangszerét?*

– 1987-ben; addig kizárólag a környező zeneiskolák vonóhangszereinek javításával foglalkoztam.

– *Milyen típusú hegedű volt ez?*

– Egy Lorenzini-modell, amit egyik kollégám vett meg tőlem. A későbbiekben aztán már kizárólag Guarneri del Gesù formára dolgoztam.

– *Miért éppen ezt választotta?*

– Ez felel meg legjobban a mostani hangzáskövetelményeknek. A Stradivari hangja szép, hajlékony, de kevesebb energiával rendelkezik. A Guarneri nagyobbab szól – szólístáknak inkább ez való.

– *Mikor volt első versenysikere?*

– Budapesten 1989-ben, majd 2001-ben különdíjat nyertem az esztétikus építésért.

– *Most Kínába készül. Ott is hangszerkiállítás lesz?*

– Nem, oda egy 50 tagú zenekarral utazom, amelyet hegedűvel dirigálok. Annak idején Willy Boskowsky műfaja volt, számos felvétel hallani mindmáig.

– *Érzi-e a hangszerek eladásakor annak előnyét, hogy Ön aktív muzsikusz?*

– Mint hegedűs, sokszor érzem „nyeregben” magam, hiszen jobban tudom javítani, megszólaltatni a hegedűket. Előadás közben nem veszem észre, de nem is erőltetem, hogy hangszerészként játsszak.

– *Végül is hol él – itthon vagy Németországban?*

– Alapvetően Németországban, hiszen Bad Krozingenben van a zenekarom, a Johann Strauss Együttes.

– *Mennyit tartózkodik Magyarországon?*

– Heteket mindössze.

– *Volt-e már önálló kiállítása?*

– Önálló kiállításom még nem volt, de most a 3. díj után a városházán kiállították a díjazott hangszert. Egy meghívást is kaptam Mannheimbe, a Koncertmeister Forumra, ahová Németország vezető zenekarvezetői; koncertmesterek jönnek. Meghívják hegedűkészítőket és a koncertmesterek játszanak is a kiállított hangszereken. Lesz ott egy eredeti Stradivari is; a jelenlévő művészek minden hangszeren eljátszanak egy darabot és a közönségnek kell választani, hogy vajon melyik lehet a Stradivari. Nagyon várom ezt az eseményt.

– *Magyarországon is vannak hegedűi? Olyanok, amelyeket Ön készített és magyar kézbe jutottak?*

– Két hangszere van itthon, a többi elsősorban Ausztriában talált gazdára.

– *Mennyi alkalmazottja van a műhelyében?*

– Egyedül dolgozom, ugyanúgy, ahogy itthon dolgoztam annak idején.

– *Csak hegedűt készít, vagy vannak nagyobb hangszerei is?*

– Egyszer csináltam külön megrendelésre egy egészen kicsi brácsát; olyan volt, mint egy nagy hegedű.

– *Hány darab instrumentum áll készen a műhelyében? Ezek eladásra várnak, vagy azért vannak ott, mert szereti őket és nem akar tőlük megválni?*

– Jelenleg öt kész hangszere van; szeretek minden koncerten más-más hegedűn játszani. Érdekes azt is megfigyelni, hogyan változik a hangjuk egy-három-öt év után.

Vallom, hogy egy hegedűnek nem ma, hanem később kell igazán jól teljesítenie. Velem még nem is fordult elő, hogy elment volna a tőlem vásárolt hegedű hangja. Nem puhítom el, mint sokan, hogy jobban szóljon, amikor a vevő kipróbálja. Sajátos módon, hegedűkészítőkre nem jellemző módon össze is szoktunk jönni tapasztalatcserére ami az akusztikát illeti. Van der Sterke mester és Isac Agen csellókészítő a partnerem ilyenkor és nagyon hasznosnak tartom az együttműködést. T.A.

A beszélgetés közvetlenül karácsony előtt készült, mert Szűts Tibor az év első heteit Kínában töltötte. Így előfordulhat, hogy néhány, még jövő időben említett esemény a riport megjelenésekor már múlt időben aktuális.

